

7/6 47.
B r n o, dne 12.7.1946.

P r o t o k o l

sepsaný dnes u zdejšího úřadu s Františkem
C h w a r t z e m, býv. krim. zřízencem gestapa v Brně, nar. 2.7.1914 v Jihlavě, přísl. Dtto
ženatým, říš. něm. st. přísl., v Boha věřícím,
synem Jana a Kateřina, roz. Mašková, absolventem 5. tří. obec. a 3. tř. měst. školy, nar.
něm. nemajetným, údajně zachovalým, starajícím se o svou manželku Kateřinu, roz. Beneschovou a 3 děti ve stáří 3-6 let, posledně bytem
Brno-Bratislavská ul. čís. 61, t. č. v zaj. vazbě u SNB Brno-Orlí 30, který byl s předmětem
výsledku obeznámen a napomenut by mluvil pravdu, vypovídá:

Koncem března, nebo počátkem února 1945, kdy jsem konal v úřadě týdně denní službu, byl jsem jedním kolegou, na jehož jméno si již nevzpomínám, vyzván, že jsem zařazen na akci proti partyzánům, která se měla konati ve večerních hodinách téhož dne. Bylo mi zděleno, že musím zastoupiti jednoho kolegu a byl jsem určen jako střelec lehkého kulometu. Dle nařízení jsem se odebral domů, kde jsem se převlékl do uniformy, vzal trochu jídla a vrátil se do služebny nazpět. Po návratu do služebny, bylo to asi kolem 22 hod. viděl jsem státi před služebnou autobus pouličních drah města Brna, ve kterém už sedělo několik kolegů. V hale služebny jsem viděl státi připraveny k odjezdu kolegy: W i e d e r m e r t a, P e u s e h o, C i t o v s k é h o a snad také K r é n a. Pak jsem si vzal ze stálé služby tam připravený lehký kulomet s nějakou municí a šel jsem do autobusu. Po nastoupení do autobusu jsem viděl jak tam sedí následující kolegové: W a l z b e r g e r, K r o p á č e k, W i e d e r m e r t h, a ještě jiní, kteří byli evakuováni před frontou ze služebny gestapa v Krakově v Polsku, které může znáti jmenovitě kolega W i t t m a n n. Kolik kolegů sedělo celkem v autobuse nemohu dnes přesně udáti. Tesně před odjezdem nechal naložit krim. komisař K o c h nějakou bednu, myslím s granáty, a jednu pancéřovou pěst, kterou předal S c h r o t t o v i. Po naložení bedny nasedl K o c h do autobusu kde seděl vedle šofera a jelí jsme od služebny gestapa po Veverčí ul. z Brna ven. Během mé přípravy k odjezdu jsem se již dozvěděl z doslechu, že se pojedě do Zlína. Cestou mne kolega W a l z b e r g e r vyprávěl, že akce na kterou se jede příští na jevo na odd. II BM-So výsledky, které prováděl kolega K e r n e r František. Dále mne řekl W a l z b e r g e r, že details mne řekne až po skončení akce, jelikož vyšetřování bylo vedeno jako přísně důvěrné / Geheime Reichsache /. Po příjezdu do Zlína jsme zastavili před služebnou gestapa. Před služebnou stál již jeden nákladní vůz potažený plachtou, do něhož asi po půl hodinové nasedali členové Zlínské služebny gestapa. Nemohu přesně potvrditi, ale snad nastoupili do autobusu a větší na pak do nákladního auta i někteří / počet neznám / členové Schutzpolizei. Autobus odjel jako první, proto jsem ani nevěděl zda nákladní auto jede ssebou. Směr cesty jsem se ne dozvěděl. Asi po 30 ti min. jízdy jsme zastavili a krim. komisař K o c h dal rozkaz, aby jsme vysedali. Byli jsme rozděljeni na 3 nebo čtyři družstava. Moje družstvo vedl SS Sturnschrif-führer L i e n a u s- nebo L i e m e n a u s. Jak se psal přesně nevím. Naše skupina šla jako předposlední a vedl ji sám L i e m e n a u s, který již asi znal směr cesty. Se mnou ve skupině byli W a l z b e r g e r, W i e d e r m e r t h, Kropáček a 5 Schutzpolizei, kteří nastoupili ve Zlíně. 3 gestapáky kteří byli u ref II BM-So jmenovitě neznám, může je však jmenovati W i t t m a n n který s nimi spolupracoval. Šli jsme lesní cestou a uslyšeli jsme šškot psů. L i e m e n a u s dal pokyn ke klidě a sám se vypravil podívat se do okolí. Za malou chvíli jsme slyšely hlasy jak asi Liemenaus se setkal s nějakou naší skupinkou a hned net se vrátil a říkal že je to hloupost, že se musili zmýlit.

Pod námi v údolí bylo stavení které nás zmátlo. Když však Liemenaus zjistil omyl, pokračovali jsme v cestě. Obešli jsme těch několik stavení které nás zmátla a šli jsme dále lesem asi hodinu. Liemenaus šel chvílemi před námi a snad udržoval s někým spojení. Když se opět vrátil, tak nás upozornil, že se již blížíme k místu určení a že se tedy máme chovati naprosto tiše. Liemenaus mi vykázal místo, které mám zaujmouti s kulometem. Vzdálenost mého postavení od stavení v údolí bylo vzdálenou čarou asi 800 m. Naše družstvo se rozvinulo v levo od mého postavení a asi 8-10 kroků ode mne jsem poznal Kriegiše. Liemenaus mi dal pokyn, že jakmile počne z levého křídla střelba, abych okamžitě vypálil několik salv, poněvadž tato střelba měla působiti morálně na ukryté partyzány. Při střelbě se mi vzpříčil v hlavní náboj a snažil jsem se tedy poruchu odstraniti. Poruchu nemoh jsem za žádných okolností odstraniti a vystřelil jsem jenom jedinou, a jednu dávku. Kolega M a y e r h o f e r mne nadával, že teď musí táhnout domů opět celé zásobníky. L i e m e n a u s mne tedy určil jiné místo abych tam mohl závadu odstraniti. M a y e r h o f e r šel se mnou a byli jsme z tohoto nového místa vzdáleni asi 100 m snad i něco méně od stavení v údolí. Střelba mezi tím ustala. Jak si dodatečně vzpomínám, vystřelil krim. kom. K o c h jednu ránu z pancéřové pěsti jako signal a na tento výstřel počali jsme i my s naší střelbou. M a y e r h o f e r mne brzy opustil a musil jsem tedy se pokusit kulomet opravit sám. Liemenaus mne přikázal, že až se mi to podaří opravit, tak mám přijít nazpět. Cestou jsem viděl na louce před stavením stáli krim. rada R ö m e r, krim. kom. K o c h, krim. asistent S c h r o t h vlasovec H i l l e b r a n d a Dr. M a r q u o r t. Byli s nimi ještě dvě ženy a jeden muž, které byli prvděpodobně vyslýchány. Tyto osoby jak se domnívám byly přivezeny z mlýna. Došel jsem až k nějakému mostu kde již byla skupina členů gestapa a Schutzpolizei, kteří byly zde jako v rezervě. Na tomto místě jsem tedy opravoval kulomet a sice po celou dobu trvání akce. Místy bylo slyšet střelbu a také si vzpomínám, že jsem slyšel vystřelit ještě jednu ránu z pancéřové pěsti. Kolem nás viděl jsem i projet nějakého civilistu s hospodářským vozem a šel s ním nějaký Schutzpolicista. Za malou chvíli se tentýž vůz vracel a vezl mrtvého Schutzpolicistu. Jeho mrtvolu jsem neviděl, ale dozvěděl jsem se, na zpáteční cestě v autobuse, že to byl, jak jsem již uvedl mrtvý Schutzpolicista. Na moje stanoviště se po skončené akci stáhli všichni gestapáci a Schupo a podle mého odhadu jich bylo všech asi 100 lidí. Bylo asi kolem 12 hod. Odtud jsme šli po skupinkách k autobusům, které na nás čekaly v blízké osadě. Byl jsem poněkud nachlazen a vlezl jsem si tedy do autobusu a spal jsem. Asi dvě hodiny jsme čekali, nežli jsme na příkaz krim. rady Römera vyjeli. Všimnul jsem si že tam čekali dva autobusy, ale nevšimnul jsem si kdo do nich nasedal, protože jsem při našem odjezdu spal. Když jsem se vzbudil, vyprávěl právě W i e d e r m e r t, že byla přestřelka mezi partyzány a gestapem, při které bylo střeleno na gestapáka R a d i f a. Radifa prý zachránil před odstřelením oberasistent S c h r o t t, který partyzána ještě včas zahlédl a jej také odstřelil. Dále vyprávěl Wiedermert, že při druhém vystřelení pancéřové pěsti shotovil nějaký člen ZbKdo/ skupina vojenská pro zvláštní účely./ gestrektadung t. j. kus prkna na kterém byly přivázány odjištěné ruční granáty a poslední granát snad byl celý a bylo, na něm umístěno nějaké zapalovací zařízení. Tuto časovanou nálož hodil snad nějakým okénkem do sklepa, kde byly ukryti partyzáni. Krim. kom. K o c h zapálil stavení a W i e d e r m e r t nadával, že je škoda toho auta co nechaly v šupně vyhodit. ZbKdo zanechalo potom na místě nějaké hlídky, aby se zamazil někdo mu příchod na místo činu. Dále ještě Wiedermert vyprávěl, že byl jeden Schuppo zastřelen a tajemník N o w o k raněn do ruky./ Do ramene./ Za to, že gestapo mělo i ztrátu na životě a jedno zranění, zapálil i krim. kom. K o c h celé stavení.

Jinak nemám co bych k případu více podotknul, ale jsem ochoten kdykoliv svoji výpověď doplniti, vzpomenu-li si na nějaké podrobnosti.

Do Brna jsme přijeli před služebnu gestapa ve večerních hodinách. Bylo asi 19-20 hodin. K o ch nařídil ještě cestou v buse, aby se zbraně hned po příjezdu odevzdaly zpět do skladu. Jsem svůj kulomet dosud ještě neopravený uzamkl do své skříně. Kanceláři a teprve druhý den jsem jej odvedl do skladiště, než odvedl. Vystřelil jsem tedy celkem asi 10 ran. Ostatní zbraně pokroucené a nebo netknuty.

O celé této akci jsem v úřadovně gestapa nic neslyšel, bylo zvykem, že se o vykonaných akcích nesmělo hovořiti.

Tímto celá tato akce byla ukončena.

Hlasitě diktováno, skončeno, schváleno a podepsáno.

Cm.

J. W. ...

krim. asistenti

J. K. ...

vyslýchany

... Baucis ...

Zapisovatel